

Nagrada 100 fl- razpisana za najboljšo oceno škofa Slomškega kot slovenskega pedagoga.

Učiteljskemu pripravniku, pripravljajočemu se za svoj poklic, treba je jako obilo gradiva prebaviti. Spoznavati mu je mej drugimi može, ki so se trudili na šolskem polji in ki so za šolski napredek v tem ali drugem oziru kaj zdatnega storili. Gotovo bi se imelo v tej zadevi v prvi vrsti gledati na to, da učitelj pozna šolstvo in pedagoge lastnega naroda, da ve ceniti može, ki so učili narod zavedati se, ter da svoje znanje v tem oziru vedno razširjevaje spoznava šolstvo in pedagoge tudi drugih narodov. A kako se godi pripravniku, ki se pripravlja za učitelja, da bi učiteljeval slovenskemu narodu? Vse drugo se uči, samo tega ne, kar mu je najbližje. O slovenskem šolstvu in o slovenskih pedagogih se na pripravnicah skoro do malega ničesar ne poizve. I vendar so se tudi iz našega naroda rodili možje, ki so mu bili vestni učitelji, ki so za šolo vse to zahtevali, s čimur se nemštvo kinči, kakor da bi bila to edino le nemška lastnina. Menimo tukaj v prvi vrsti Slomškega, blagega spomina, ki je vže več kakor pred 25 leti zahteval večletno šolsko obiskovanje, ki je zahteval, da se naj šiba v šoli, če tudi ne do celega odpravi, vsaj omeji in razumno rabi, ki je gledal na to, da so se šole ustanovljale, ki je spisal mnogo pedagogičnih sestavkov, s kratka, ki je bil prvi učitelj naroda.

Da bi se delovanje tega slovenskega pedagoga prvaka do dobrega spoznalo, sklenolo je učiteljsko društvo ptujsko razpisati nagrado za eden ali dva najboljša spisa, ki bi ocenila Slomškega kot pedagoga. Nagrada za oba stavka bode znašala najmanj 100 goldinarjev. Da se za to primerna svota nabere, prosijo se slovenski rodoljubi, naj blagovolijo darovati prostovoljne doneske. Doneski naj se pošiljajo učiteljskemu društvu v Ptuj, ktero bode vse te doneske po javnih listih pobotavalo.

Slovenske pisatelje pa vabi učiteljsko društvo, naj pojdejo na delo! Tekmovanje je neomejeno. Nagrado dobita najboljša slovenska spisa, naj sta jih spisala učitelja, profesorja, duhovnika, uradnika ali kdo si bodi drugi slov. pisatelj. Najlepša nagrada pa bode za dotična pisatelja zahvala, ktero si bodeta pridobila ne le od slov. učiteljstva, temveč tudi — o tem smo prepričani — od celega slov. naroda. Spisi naj se pošljejo vsaj do konca septembra tekočega leta brez imena, zaznamovani samo s kojim motom (rek) in z zapečatenim pismom, na katerem je napisano moto in v katerem je imenovano ime pisateljevo, učiteljskemu društvu v Ptuj.

Gospodje, ki bodo ocenjevanje spisov prevzeli, razglasili se bodo v kratkem, razsodba

ocenjevalcev pa o božičnih praznikih tekočega leta. Za ta slučaj namerava se sklicati veliko slovesno zborovanje slovenskega učiteljstva.

Spisa ostaneta lastnina učiteljskega društva ptujskega, ktero si pridrži pravo, jih založiti in jih razprodajati.

Učiteljsko društvo ptujsko,
meseca februarja 1883.

Odbor.

Gospodarske stvari.

Hmeljarstvo.

Spisal J. Grab.

II. To vsak lahko vidi, da ne gre tako dalje in lahko je vsakemu govoričiti in svetovati; če pa potem pride vprašanje: no, ktere rastline pa bi naj na novo začeli gojiti, da se dosežejo gotovo večji dohodki, tedaj pa ne ve nobeden teh več nauka dati!

Ni tako lahko, staro, izkušeno mahoma popustiti in z novimi, večkrat dvomljivimi rastlinami začeti!

Kmetu se ne sme v pregreho šteti, če se takih novostij in dragih poskušenj ne poprime rad, če mu v to naslednih pogojev manjka: 1. uživljajoče veselje in natanjčno poznanje nove rastline, 2. potrebnih sejmov za oddajo pridelanega blaga in 3. kupcev.

Le malo kedaj se kteremu posreči pravo zadeti, to pa tako, da ga posnema ljudstvo sploh. Pa glejte, v teh stiskah pokazalo se je vendar nekaj v veliko veselje in največo srečo ubogega slovenskega kmeta, če bode znal to s prevdarkom ceniti in z razumom, po svojej moči in pravi meri obdelovati.

Pred 20. leti si je mnogo zasluženi g. Pilger, oskrbnik novoceljske graščine blizu Žavca vsled nove rastline, ki jo je gori imenovani udomačil, veliko zaslug pridobil. Ta imenitna rastlina ne mara, da v malem času vso našo pokrajino predrugači in nje prebivalce zelo osreči ta rastlina je hmelj, v kateri dan danes kmetje tam gori drugače mislijo in govore, kakor pa so pred 20. leti! Ni skoraj verjetno, s kakimi neprilikami in težavami se je imel g. Pilger boriti, da si je priboril sejem in kupce za svoje blago, katero si je, če ravno po časi, vendar pot v svetovno kupčijo pridobilo. Uvidevši ta blagor, pobrinili so se nekateri Žavski tržani po izgledu g. Pilgerja s hmelorejo pečati in sedaj že skoraj ne najdemo v Savinjski dolini kmeta, kateri bi se ne pripravljaj k nasaditvi vsaj nekoliko hmelja. Zakaj, hmeljski sejem je pridobljen za naše blago, kupcev zadosti, podnebeje in zemlja prikladna. — In tako je zginil mrak, jelo se je svitati v vsaki, tudi najbornejši koči, Bog daj v njih srečo!

Dopisi.

Ta rastlina, ktera je vže pred 400 leti bila znana, se je v novejšem času v neverjetni množini razširila. Če potuješ po Nemčiji, Angliji i. d., hodil bodeš po dni hoda po širokih planjavah nasajenih z gostimi gozdi samega — hmelja.

Ni čuda, da se v Nemčiji nad poldrugi milijon, na Angležkem nad eden milijon, na Francoskem nekaj čez pol milijona centov suhega hmelja vsako leto pridela.

Tudi v Ameriki so začeli v novejšem času hmelj saditi, ktero blago pa nima tolike vrednosti. Hmeloreja pa se od dne do dne širi, kakor se ga tudi zmirom več potrebuje in le eden, zelo mali del tega blaga spada na Južno Štirsko, ktera dežela pa, kakor zdaj skušnje kažejo, utegne veliko prihodnjost imeti, ker naše blago vže skoraj konkurira z najboljšim hmeljem.

Hmelj zahteva srednjo, toplo, mokrotno podnebje, globoko, puhličasto zemljo, katera na dnu vode ne obdržuje. Manj dobre pa so tudi skoraj vse druge zemlje, kjer ni močvirja. Lege naj bodo po mogočnosti proti mrzlim, silnim vetrovom zavarovane.

Na Spodnjem Štirskem so vsi ti pogoji ugodni in imajo še to prednost pred zapadnimi deželami (Česko, Nemško), da naši hmeljarji za 14 dni popred svojo robo na sejem postavijo in najvišjo ceno dosežejo zavoljo pomanjkanja blaga. Tako je bil lani Spodnje Štirski hmelj (Salm, Haupt) prvi na Nürnberskem hmeljarskem sejmu, (kteri za zmirom ostane svetoven), in dobil prvo premijo in najvišjo ceno.

Dovoljujem si tri vprašanja na častite bralce staviti in jih tudi odgovoriti: 1. Kje naj se hmelj sadi, 2. Kdo ga naj sadi in 3. Kako ga naj sadi.

Ker sem prvemu vprašanju ravno kar odgovoril, bode treba drugo vprašanje bolj na tanjko pretresavati, namreč: Kdo ga naj sadi? (Dalje prih.)

Trtna uš se močno širi v brežiškem okraju. Leta 1880 bilo je samo 5 oralov napadenih, sedaj pa je uže 147 oralov vinogradskih zakuženih. Da vse uničevanje nič ne pomaga, temu so največ hrvatski posestniki unkraj Sofle krivi, ki se doma ne branijo zoper trtno uš in še pogosto delavcev odpošiljajo v štajerske vinograde, ki na črevljih in obleki raznašajo uš. Tako pravi potovalni učitelj g. Hanzel.

Premije dobili za pogozdovanje so slovenski posestniki: Franc Svetel v Teharji, Simon Kotnik in Jarnej Ločnikar v Skomnem.

Sejmi. 26. februarja Tilmitsch pri Lipnici, 27. febr. Slov. Gradec, 28. febr. Celje, Vitanje, 1. marca Radgona, 2. marca Vransko, 3. marca Gradec, Rače (konjski sejem), Lučane, Oplotnica, Slov. Gradec, 6. marca sv. Peter pod sv. gorami, 8. marca Gradec, Pilštanj in Videm.

Od Ptujске gore. V toti fari je uboge farane v dveh letih toča trikrat obiskala: vzela jim je kruh in vino; za potrebni kruh si bodo večjidel žito kupevali, zavoljo davkov se jim je pa zdaj živad rubila in cenila, kateri jo še imajo. Ubogi ljudje, od kod bodo denarjev jemali, ker prodati ni kaj. Zavoljo nove kupljene šole so se pa morali za 3000 gld ubogi farani zadolžiti, ker se jim je reklo: „če je ne bote vi puvali, jo bomo pa mi“, in so jim vrinoli učiteljico, ki je v malih mesecih zbolela, in morala v počitnice iti, že bo spomladi leto, kar je odšla, in nihče v toti fari ne ve kam; občinski predstojnik se pa na njeno pobotnico (kvitengo) vsaki mesec mora podpisati, ker mu je od nekega gospoda rečeno: „vi se morate podpisati, če ne; bote „hundert gulden štraf zahlen“, in draga nova šola je še brez učitelja, v staro do zdaj dosti veliko šolo je pa iz Gradca učitelj prišel, ker je iz Gradca iti moral. Ptujski g. „Šulinšpektor“ so rekli, da saj tri leta tu biti mora, zdaj je pa vže četrto leto nastopil. Gorska občina se ne spomni za tak greh proti Njih Veličanstvu svetlemu cesarju, da bi takega gospoda še dalje časa imeti morala. Nekokrat se je namerilo, da so otroci iz šole šli in so strašno kleli: čul jih je pošten mož, in rekel: „Šolarji so mu rekli, tako smo se naučili. Bog pomagaj, kaj še le bo iz tega! Čujte, zlahtni g. poslanci, kako se v gorski fari godi. — Sedaj imamo volitve. V gorsko farno se je nekaj takih možkih naselilo, med katerimi je tudi trd in in neusmiljen mož, kakor se čuje, bogat in brž tega ne ve, kako je Kristus rekel: „Bodite usmiljeni, da bo Oče nebeški vam usmiljen“, po 10 fl. od 100 gld. interesa ali činza jemlje, za dobroto še pa posebej kaj, tudi se čuje, da bi rad prihodnjč za predstojnika na Gori postal. Ne volite ga, Bog vas ga vari! Tako Haložani pravijo. Toti ptiči so dali tiskati listke z imeni mož, katere bi naj farani za občinske odbornike volili, so vmes pridni ljudje; nekaj je pa takih, ki za to potrebnih lastnostij nimajo, nekaterim bi se boljše spodobilo, da bi namesto klobukov robce na glavi nosili. Vi pa, kteri imate pravico voliti, volite po vesti in po dobrem prepričanji, če hočete, da v mužo ne pridete!

Z Dobrne. (Kmetijska podružnica.) Tukajšnja mlada hčerka kmetijske družbe je prav pridna. Dne 7. t. m. nas je zopet povabila k društvenemu shodu. Velečastiti gospod načelnik je pri zboru razlagal o sadunosnem drevju ter opisoval posamezne dele drevesa, kaj mu rast povspešuje in ktere ovire so lepemu razvijanju na poti. Ko je bil govor o drevesnih škodljivcih, prišel je na vrsto, se ve da, tudi ubogi zajec. Nek sadjerejec je omenil, da so mu tote živalice že letos, ko še jim zima ven-